

Форма № 3

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Фахова компетентність сучасного перекладача
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки **магістрів**
(освітньо-кваліфікаційний рівень)
спеціальності **035 Філологія**
(код і назва спеціальності)
напряму **0203 Гуманітарні науки**
(код і назва напряму)

(шифр за ОПП ППВС 01)

2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Запорізький національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: канд. філол. н., доц., доц. каф. теорії та практики перекладу ЗНТУ Н. В. Лазєбна

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту, факультету, методичною радою

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Фахова компетентність сучасного перекладача” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напрямку “035 Філологія”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фахові компетентності сучасного перекладача: компетентність з надання послуги перекладу, мовна компетентність, міжкультурна компетентність, інформаційна компетентність, тематична компетентність, технологічна компетентність.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують її вивченню – «Вступ до перекладознавства», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Порівняльна граматики англійської та української мов» «Сучасна українська мова», «Особливості мови науково-технічної літератури», «Практика перекладу з основної іноземної мови».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Компетентність з надання послуги перекладу. Мовна компетентність. Міжкультурна компетентність.
2. Інформаційна компетентність. Тематична компетентність. Технологічна компетентність

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Фахова компетентність сучасного перекладача” є сформулювати фахові компетентності сучасного перекладача: компетентність з надання послуги перекладу, мовна компетентність, міжкультурна компетентність, інформаційна компетентність, тематична компетентність, технологічна компетентність.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Фахова компетентність сучасного перекладача” є визначити теоретико-методологічні засади формування фахових компетентностей сучасного перекладача; ознайомити з особливостями усного та письмового перекладу в сучасному глобальному світі; застосувати сучасні інформаційні, пошукові, тематичні та технологічні ресурси.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **володіти наступними компетенціями:**

знати:

- шість фахових компетентностей перекладача:
- компетентність з надання послуги перекладу (розуміння соціальної ролі перекладача; його відповідність вимогам ринку праці; вміння вести переговори з клієнтом; планування та управління часом, стресом, бюджетом роботи; співпраця у команді, професійна етика, “професійна гнучкість” та інше);
- мовна компетентність (знання граматичних, лексичних, структурних, графічних особливостей мови текстів оригіналу та перекладу; творчість та пристосовуваність до певних змін у мові тощо);
- міжкультурна компетентність (розуміння соціолінгвістичного та текстового вимірів: мовна варіативність, макроструктура та когерентність тексту, імпліцитність, алюзії, стереотипи; формування тексту перекладу згідно з жанровими та риторичними стандартами і таке інше);
- інформаційна компетентність (ідентифікація достовірної інформації, пошук релевантних документів та термінології; використання баз пошуку інформації та інших електронних ресурсів);
- тематична компетентність (підбір необхідної інформації за тематикою перекладу; розвиток компетентності у певних галузях науки і техніки, критичне мислення, аналіз і узагальнення);
- технологічна компетентність (інтеграція технічних засобів у процесі перекладу: програмне забезпечення, редагування, бази даних; створення баз даних і файлів, використання нових технічних засобів для перекладу мультимедійних та аудіовізуальних матеріалів; підготовка різних форматів перекладу для різних технічних медіа).

вміти:

- репрезентувати себе як фахівця з перекладу на сучасному глобальному ринку праці (складати різні типи резюме українською та іноземною мовами, володіти базовими вміннями та навичками перекладача, як лінгвальними так і екстралінгвальними компетентностями);
- застосовувати сучасні технічні засоби, такі як: програми пам'яті перекладу (Trados, OmegaT, Transit, Wordfast та інші), електронні словники (Lingvo, Multitran), офісні пакети (MS Office, Open Office) і інші спеціалізовані програми для обробки зображень, форматування документів, роботи з аудіо-та відеофайлами (Adobe Acrobat, Adobe Photoshop, AutoCAD, Dreamweaver, FrontPage, PowerPoint) та

різні типи операційних систем (Windows Vista / XP, Linux, Mac OS), а також допоміжними технічними засоби (мікрофон, відеокамера, принтер, сканер, цифровий фотоапарат, факс та інше).

- працювати із базами фіксації лексичних новотворів для пошуку тлумачення вузькогалузових термінів інноваційних науково-технічних галузей;
- розвивати навички послідовного перекладу на переговорах, семінарах, конференціях, лекціях, презентаціях, роботі на міжнародних конгресах, такі як запам'ятовування інформації, тренування вимови та дихання, розвиток темпу мовлення та роздвоєння уваги; синоніміку, культуру мовлення, артикуляцію тощо;
- розуміти мовні та мовленнєві особливості не носіїв англійської мови;
- тренувати міжкультурну компетентність сучасного перекладача у глобальному світі (етика, політкоректність, психологічна стійкість тощо).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 _____ години _____ 3,5 _____ кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

- **Змістовий модуль 1.** компетентність з надання послуги перекладу (розуміння соціальної ролі перекладача; його відповідність вимогам ринку праці; вміння вести переговори з клієнтом; планування та управління часом, стресом, бюджетом роботи; співпраця у команді, професійна етика, “професійна гнучкість” та інше);
- мовна компетентність (знання граматичних, лексичних, структурних, графічних особливостей мови текстів оригіналу та перекладу; творчість та пристосовуваність до певних змін у мові тощо);
- міжкультурна компетентність (розуміння соціолінгвістичного та текстового вимірів: мовна варіативність, макроструктура та когерентність тексту, імпліцитність, алюзії, стереотипи; формування тексту перекладу згідно з жанровими та риторичними стандартами і таке інше);

Змістовий модуль 2.

- інформаційна компетентність (ідентифікація достовірної інформації, пошук релевантних документів та термінології; використання баз пошуку інформації та інших електронних ресурсів);
- тематична компетентність (підбір необхідної інформації за тематикою перекладу; розвиток компетентності у певних галузях науки і техніки, критичне мислення, аналіз і узагальнення);
- технологічна компетентність (інтеграція технічних засобів у процесі перекладу: програмне забезпечення, редагування, бази даних; створення баз даних і файлів, використання нових технічних засобів для перекладу мультимедійних та аудіовізуальних матеріалів; підготовка різних форматів перекладу для різних технічних медіа).

3. Рекомендована література

Базова

1. Максимов Е. С. Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання. Навчальний посібник / Максимов Е. С. – К.: «Ленвіт», 2007. – 416 с.
2. Черноватий Л. М. Зміст поняття "фахова компетентність перекладача" як складової методики навчання [Електронний ресурс] / Л. М. Черноватий. — Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/11743/1/16.pdf>
3. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності : Підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю “Переклад” / Л. М. Черноватий. — Вінниця : Нова Книга, 2013. — 376 с.
4. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: [учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей] / И. С. Алексеева – СПб. : Союз, 2004. – 288 с.
5. Виссон Л. Синхронный перевод с русского на английский и практикум по синхронному переводу / Линн Виссон / Р. Валент. – 2002. – 274 с.
6. Емельянова Я. Б. Лингвострановедческая компетенция переводчика: теория и практика: Монография / Я. Б. Емельянова. – 2-е изд., испр. и доп. – Нижний Новгород: ООО "Стимул-СТ", 2010. – 201 с.
7. Иконникова Т. Б. Отбор персонала на предприятии / Т. Б. Иконникова // Итоги «Первой всероссийской переписи фрилансеров» в диаграммах и графиках / 2008. – № 17. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://e-journal.spa.msu.ru/images/File/2008/17/Gebrial.pdf>
8. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение: [учеб. пособие] / В. Н. Комиссаров – М. : ЭТС, 2004. – 424 с.
9. Казакова Т. А. Практические основы перевода. English <=> Russian / Т. А. Казакова. – СПб.: «Издательство Союз», 2001. – 320 с.

10. Латышев Л. К. Перевод: теория, практика и методика преподавания: [учебное пособие для студ. перевод. факультетов высш. учеб заведений] / Л. К. Латышев, А. Л. Семенов. – М. : Академия, 2003. – 192 с.
11. Миньяр-Белоручева А. П., Миньяр-Белоручев К.В. Английский язык. Учебник устного перевода: Учебник для вузов /А. П. Миньяр-Белоручева, К. В. Миньяр-Белоручев. — М. : Издательство «Экзамен», 2003. — 352 с.
12. Шевчук В. Электронные ресурсы переводчика / В. Шевчук. – Либрайт, 2010. – 136 с.
13. Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/dgs/translation/programmes/emt/key_documents/emt_competences_translators_en.pdf
14. Gile D. Basic concepts and models for interpreter and translator training / D. Gile. – John Benjamin Publishing Company, 2009. – 283 p.
15. Hatim B., Mason H. The Translator as Communicator / B. Hatim, H. Mason. – London: Routledge, 1997. – 307 p.
16. Marschark M., Peterson R., Winston E. A. Sign Language Interpreting and Interpreter Education: Directions for Research and Practice / M. Marschark, R. Peterson, E. A. Winston. – New York: Oxford UP, 2005. – 322 p.
17. Simon S. Gender in Translation: Cultural Identity and the Politics of Transmission / S. Simon. – London: Routledge, 1996. – 243 p.
18. Heeter C. Implications of new interactive technologies for conceptualizing communication / C. Heeter // Media use in the information age. — Hillsdale, NJ : Erlbaum, 1989. — P. 85–108.
19. Hillis K. Digital Sensations: Space, Identity, and Embodiment in Virtual Reality / K. Hillis. — University of Minnesota Press, 1999. — 271 p.
20. Martin C. 10 Killer Job Interview Questions and Answers [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.interviewcoach.com/>
21. Morris M. The Internet as mass medium [Електронний ресурс] / M. Morris, C. Ogan // Journal of Computer-Mediated Communication. — 1996. — Vol. 1. — №4. — Режим доступу : <http://www.asusc.org/jcmc/vol1/issue4/morris.html>.
22. Nunziato D. C. Virtual Freedom: Net Neutrality and Free Speech in the Internet Age / D. C. Nunziato. — Stanford, CA : Stanford University Press, 2009. — 194 p.
23. Pinker S. The Language Instinct [Електронний ресурс] / S. Pinker . — Режим доступу : http://books.google.com.ua/books/about/The_language_instinct.html?id=ednWUqVRFpgC&redir_esc=y.
24. Stelmaszak M. Curriculum Vitae That works in the translation industry [Електронний ресурс] / Stelmaszak M. — Режим доступу : <http://www.wantwords.co.uk>

Наявні в бібліотеці ЗНТУ

1. Лазебна Н. В. Конспект лекцій з дисципліни : «Чинники успішного працевлаштування» для студентів спеціальності 0203 Гуманітарні науки, 6.020303 "Філологія" з подальшим навчанням за спеціальністю 7.02030304 "Переклад" усіх форм навчання / Укл. Н. В. Лазебна. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2014. – 62 с. (5 экз.)
2. Методичні вказівки з дисципліни «Практичний курс основної іноземної мови (англійської)» (аспект усного перекладу) з аудіо-додатком для студентів 2-5 курсів спеціальності 035 "Філологія", за спеціалізацією 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)» всіх форм навчання / Упоряд. Н. В. Лазебна. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. – 60 с.
3. Мирам Г. Э. Переводные картинки. Профессия: переводчик / Г. Э. Мирам. – К. : Ника Центр, Эльга. 2001. – 336 с. (49 экз.).
4. Почепцов Г. Г. Теория и практика коммуникации (от речей президентов до переговоров с террористами) [Текст] / Г. Г. Почепцов. – М. : Центр, 1998. – 352 с. (1 экз.)
5. Ребрій О. В. Перекладацький скоропис / О. В. Ребрій. – Вінниця: Поділля, 2002. – 112 с. (30 экз.)

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

5. Засоби діагностики успішності навчання – опитування, перевірка конспектів, перевірка виконання самостійної роботи, два контрольних завдання з кожного змістовного модулю.